

Latweeschu Nwises.

Nr. 26. Zettortdeenâ 26. Zuhni 1852.

No Birschumuischas.

Mei mehnefis mums atnesse jauku filtu un augligu laiku, bet arri eeksch sawahm pehdigahm neddetahm leetu, pehrkonu un krusu. Dasch namma tehws taggad raudadams staiga ap saweem eewainoteem laukeem. Zuhni mehnefis mums atwedde karstu laiku ar 20 lihds 25 filtuma grabdehm. Bet nu eefahze leetus breefmigi gabstees, uppites pah saweem krassteem kaphuschas pahrpulhde semjas ptawas, weetahm arri zekus un stahw augstakas ne lâ pawaffarâ. Waffaras sehjumi gan labbi nodehjusch, bet mahlainâ semmê lauki palikke flapjuma deht ne apfehiti, woi meeschi ne apez-zeti. Kudseem, paldees Deewam, bija labs seedu laizinsch. Scho gadd buhs garri salmi un labbas wahrpas, kad tiklai scheligis Deews tahs labbi islaidihs lihds gallam un labbu raschu dohd.

18tâ Zuhni 1852.

L.

No Saku-kirspehles.

Preeksch 8 gaddeem zeen. kirspehles lungi muhsu Deewa nammu likke no jauna pahrtaisiht un itt jauki no eeksch- un ahrpusses is-puschloht. Gesehtischanas deenâ, kur zeen. Piltenes aprinka Prahwests arri muhsu draudsi pahrraudsija, peeminneja, ka schim itt jauki ispuschlotam Deewa nammam tik wehl ehrgel-les truhkstoht un luhdse draudsi, lai pee scho teizamun leetu, zil spehdami, passubbinatohs. Pehz usnehmahs zeen. basnizas preekschneeks un muhsu zeen. mahzitajs par to gabdaht. Gan gabje eefahkumâ gruhti, — bet Deews winnu darbu swehtija. Zeen. kirspehles lungi un arri zitti zeen. lungi, lâ arri draudses lohzeeki us winnu luhgschanu samette to naidu, 325 rub., un zeen. mahzitajs nu pee Lee-

pajas ehrgelneeka Herrmanna, kas Kursemme dauds basnizas jau ehrgelēs irr ustaisijis, muhsu ehrgelēs warreja apstelleht.

Zettortâ swehdeenâ pehz leeldeenâs 27tâ April f. g. muhsu ehrgelēs bija ustaisitas, un draudse tanni deenâ ar preeku sawâ Deewa nammâ sapulzinajahs, Deewam par winna leelu schehlastibu to peenahkamu gohdu nodoht. Kad nu mahzitajs ar itt jaukeem Deewa wahrdeem, kas wisseem pee firds gabje, ehrgelēs bija eeswehtijis un schihs nu pirmo reisi muhsu Deewa nammâ atskanneja, tad dauds preeka affaras nobirre un tam mihtam debbesu Tehwam, kas muhs tâ eepreezinajis, no wisseem flawa un pateiziba tappe dohta. — Pehz pabeigta latweeschu spreddika sapulzinajahs leela wahzu draudse, Deewam arri sawu pateizibas uppuri doht. Tanni deenâ arri zeen. kirspehles lungi muhsu basnizu ar dahrgu farkanu altara un kanzeles dekki apdahwinaja. Lai tas mihtais debbesu Tehws par schahm mihlestitas dahwanahm tohs atkal eepreezina un teem to fimtkahrtigi atmalka. — Arri tam gohdigam ehrgelneekam Herrmannam dohdam leelu pateizibu, ka winsch par tik lehtu naidu, tahdas ehrgelēs ar tahdu skannigu balsi ustaisijis. Tê itt teescham warr redseht, ka winsch ne sawu pelnu, bet Deewa gohdu mellejis. — Lai tad nu schihs ehrgelēs draudsei par dwehseles-preeku un swehtibu stahw us behrnu behrneem!

S. S—h.

• Wahr bibbeli

un pahr winnas pahrtulkoschanahm un isplattischchanahm.

(Stattees Nr. 24.)

Tâ irr, krusdhehs mihtais! Un ja Lewim par scheem manneem wahrdeem firds grihb ap-

street, un kahdus piktus wahrds prettimest, tad papreelsch peeminni, ka tee irr Tawa mihliga krusstehwa wahrdi, kas muhscham to ween gribbejis, kas Tewim par swehtibu derretu. Un wansch Tewi luhds, lai Tu sawaldeeß un apsehdeeß, un pazeetees un paklaufeß, kamehr tewim sawas nodohmas buhs isteizis. Un falku Tewim, ka ta walloda par to bihbeles-nepatikschanu mannim tik dikti prettim, ka esnu nodohmajß schodeen ar Tewim par to bihbeli isrunnatees — par to wezzo swehto bihbeli, kas irr daudseem par krischanu un augschamzelschanu. Un lai Deewß dohtu, ka, kad manna walloda par to bihbeli buhtu beigufehß, un manna gramata buhtu beigufehß — arri Tawa nepatikschanu pee tahm Awisichu buhtu beigufehß; bet tahß sinnaß par to bihbeli wehl nebuhtu wis beigufchahß! Un to es tizzu. Un falku Tewim: kad mehß abbi buhsim beigufchees, un kad tahß Awises buhs beigufchahß, un kad tee Awischurakstitaji wiffi buhs beigufchees, tad ta bihbele wehl nebuhs beigufehß, un tas Deewa wahrds wehl nebuhs beidsees; bet tas augkofees un wairofees un isplattifees un ispluhdihs pahr wiffu to pasauli, kamehr tas to pahrnemß un pahrspluhdihs, ka Noas-laika tee uhdenapluhdi. Un kad tad Tu dsihwotu, un kad tad buhtu Awises, un kad tad Tu dabbutu tahß Awises lassih, un kad tad Tu tannis dabbutu lassih par sinnaß no bihbeles un bihbelesbeedribahm, tad Tu isfauktohs: „Slawehtß, kas nahß ta Kunga wahrda! Osianna wiffaugstakß debbesiß!“ Bet neds Tu, neds es, neds mehß abbi jau taggad tahda laiika dsihwojam — mehß stahwam tiklai us tahda laikarohbescheem; tadeht lai nebaidam tahdus laikus atpakkat, ka Tu to negribbedams dsirdeht, ka kahdas derrigas un wajasdigas sinnaß par bihbeli Awises jalassa; bet lai, zil spehjam un mahlam wiffada wihsß us tam darbojamees, ka, jo ahtrak, jo labbak tahdi laiika atnahktu. Salku wehl ohtrureiß: mehß jau stahwam us tahdeem laikarohbescheem, un kad no teem pascheem atpakkat atpattamees us wezzeem laikeem, tad wehl skaidri redsam,

zil mas tas Deewa wahrds kauschustarpä bijis, un zil mahni un burwiba un zittas tahdas grehkublehnaß. Pat kad es augu, bihbele bija tik retta leeta kauschustarpä, ka taggad besdeliga preelsch Surreem; un kam tad wehl arri bija, tas to turreja, ka kahdu flehpamu un nahwigu leetu. Saimi un behrneem jau ne rahdiht ne rahdija, baididamees, ka tee deemschehl nepaliktu gudri, — eelsch Deewa atsihschanas? — Ne krusstehls, mihtais! bet — Deewß peedohd greklus falkoht! — eelsch wahrdoschanas un burfchanas! Upschehlojees! Nu ja! So leelijahß tahdus wahrds no bihbeles dabbutam. Un kad tahdas tumfchas dohmas no ta gaischa Deewa wahrda turreja, falki, no kurrenes tad wehl buhtu warrejis tas ihstais gaischums rastees? — Nabbagi laiika no bihbeles, un tumfchas dohmas no Deewa wahrda! Bet kad turpretti azzis usmettam us to taggadeju laiika, krusstehls! wei tas naw jo zittas? Woi naw daschi mahni un tumfchas grehkublehnaß pagallam jau nosudduschi? Un zaur to tas notizzis? — Zaur bihbeli, jeb Deewa wahrdagaischumu. Un tas Deewa wahrdagaischums taggad atkal tapehß jo wairak atspihd, ka wansch jo wairak kauschustarpä. So krusstehls mihtais! ej kurras mahjas Tewim patihß muhsu pagasta jeb draudse, ta Tu wiffur, ja ne wairak, tal weenu jaunu, gaischu un brangu bihbeli preelschä atraddisi, un warrbuht pa tuhstoscheem pee weena wehl tahdas tumfchas dohmas nomannisi, ka bihbele apwahrdoschanas- un zitti grehzihi skunstes-wahrdi eelschä. Un ja Tu taggad gribbi bihbeli eegahdatees, tad par weenu sudraba rubbuli Tu warri dabbut tahdu gaischu un skaidru gramatu, ka preels lassih, kurpretti muhsu wezzakeem bija daschi dahlderi jamakka par tahdeem sihkeem un tumfcheem raksteem, kas tihri wiffas azzis samaitaja — tahdas azzis, kas naw dauds ar gramatahm apradduschahß. No ka tas nahkass? — Mehß negribbam leelitees, bet woi tas, taisnibu falkoht, nerahda, ka schinni muhsu laiika jauns, dsihws tizzibas-gars pahr muhsu ewangeliumadraudsehm irr

usmohdees, kas irr spehzigis un stips mihle-
stibā, un kas scho wisaugstako mantu, to
bihbeli jeb Deewa swehto wahrdu til bagga-
tigi, neween starp mums, bet pa wissu to
plafchu pasauli isfehji — til baggatigi isfehji,
ka Tewim, krusdehls, kad Tu to scheitan
lassifi, buhs jabrihnojahs un jakaunahs un
jadohma: „nudeen! ta bihbelespluhda jau
wakkam un to neweena zilweka spehls wairs
neaisdambehs, laut arri neweenās Awisēs ne
zilli no tahs wairs nerakstiu eefschā.“ Un lai
tas Muhshigais pats tam tā leek notikt! —
Un kas tad irr tas tahds spehzigais Deewa
wahrdu sehjeis? — Bihbelesbeedriba.
Bihbelesbeedriba, ta ta ween to isdarriuse
un wehl isdarra, ka tas nepeezeeschams Deewa
wahrds pat tannis tuffschakās un nabbagalās
buhdinās taggad warr eetapt eefschā, pehz
Kristus pascha preelchfluddinaschanas: „Un
teem nabbageem taps tas preezaswahrds pa-
fluddinahts.“ — Lai til Deews pats no fchi
fehjuma zaur sawu swehtu Garru baggatus
augtus fataifa zilweku firdis. Un to mehš
gribbam tizzeht: jo fur sehš, tur wajaga augt.
Sinnams, woi leedsamees, woi neleedsamees,
bes Deewa wahrda pasaulē nekas zits naw,
ka grehls, un grehls irr wissu lauschu samai-
taschana: Bet ta tizziba nahk no spreddika un
tas spreddikis zaur to Deewa wahrdu. — Kas
naw isdohmahts un kas naw isprohwehts
pret schihs pasaulēs launuma, bet wifs irr
neeks un negeldigs un nespehzigis bijis, un tam
apustutam paleek taifniba, ka naw nekahda
zitta pestischana, neds arribsan zits wahrds
appalsch wiffahm debbesim zaur ko warram
muhshigi dsihwoht, ka ween tas Wahrds,
kam arri tas apustuls ar meesu un dwehfeli
par kalpu bija nodeweēs, un to par gohda-
sihmi peenehmis, un katram usfauz! „Tizzi
eefsch to Kungu Jesu Kristu, tad palikfi Tu,
un wifs Lawš nams swehts!“ — Un ja nu
tas Deewa wahrds kas zaur to tizzibu muhsu
dwehfeles swehtas darra, til baggatigi muhsu
laikā irr isplattijeēs, fakfi, krusdehts mihtais!
woi tad Lawai firdei newajabsetu swehtā

preekā palehkt, kad Tu dabbu par wiina is-
plattischanu kahdu wahrdinu, laut arri Awis-
ēs, palassih? (Lurplittam wairaf.)

• Smeeclu stahstinsch.

Pee mahzitaja atnahk seewina likt peerak-
stih kahdu nomirruschu wihru. Mahzitajs
jauta: „Kahds tam nelaihim kristihš wahrds,
un kahds tas pawahrds?“ Seewina to kri-
stiu wahrdu isteikufi fakfa: „Winnam irr us-
wahrds „Kappars.“ Mahzitajs, sawu draudfi
labbi pasihdams, sinn, ka tai pagastā ne wee-
nam tahds uswahrds naw, tadeht fakfa: „Ne,
mans behrns, winnam ne buhs „Kappars“
uswahrds bijis, jo es sinnu, ka tawā pagastā
lihds schim ne weens naw ar tahdu pawahrdu
bijis; woi winsch ne bij' no kahda zitta no-
wadda eenahjis?“ „Ne, ne, zeenigs mahzi-
tajs,“ atbild seewa, „winsch no teem wez-
zu wezzeem muhsu pagasta laudim.“ Mah-
zitajs pee tam paleek, ka tam nomirru-
scham tahds uswahrds naw. Tad seewina
wehl apdohma un fakfa: „Ja, nu es riktigi
sinnu, winnu sawe par „Trihsgraschi.“ Mah-
zitajs pasmehjabs par to mohdigu uswahrdu
un winnam eekriht prahtā, ka ar to pawahrdu
„Wehrdinsch“ daschi tai pagastā rohnahs,
prassa: „Woi winnam ne bij' Wehrdinsch us-
wahrds?“ Tad seewa atkal atbild: „Zeenigs
mahzitajs, lai buhtu ir wehrdinsch; tas jau
tikpat irr, woi wehrdinsch jeb trihsgraschi.“

— y.

Swefchas semmes sinnas.

No Belgias stahsta, ka tur ne fenn seewa
nomirrusche, kas mirdama 367 behrnus un
behrna behrnus lihds 5 augumam peeredsejuse.
Winnai paschai bijuschi 16 behrni. Teem
treschā augumā 114 behrni, zettortā 228
behrni un peektā 9 behrni. Kohpā 367 behrni.
Ekur swehtita mahte.

No Wahzsmes. No Linzes un Mei-
nes pilfateem raksta, ka tai 23schā Mei tur
neganti leels leetus gahsees, kas laukus, pla-
was un wihna-dahrsus appluddinajis, dauds

ehkas apgahsis, un gohwju un zuhku stakus
fagahsis un ar straumi us leelu Reines uppi
lihds ar dauds lohpeem aisnessis. Skahde
effoht leela, ko schis pehrkona-leetus tur darrijis.

No Irlante s raksta, ka tur tai Kilkenni
pilsahta 21ma Mei mehnescha deena melns
leetus ka melna tinte no debbes libjis,
un gan drihs pufstundu weena gabbala
semne gabsees, no lam wiffas mallas itt
melnas palikkuschas ka smehte. Tahds pats
leetus effoht 1847 gadda — kad ta kolera
fehrga bijuse — tur bijis, tadeht wiffi mahnu-
tizzigi bihtahs, ka atkal tahda fehrga tik ne
uenahl. C. F. S.

• Deewabihjafchana derr pee
wiffahm leetahm.

Muischneeks kahds rakstija pee kahda pro-
fessera (augstasflohlas mahzitaja) (!), moi tas no
fawas uniwersitetes (augstasflohlas) newar-
retu wiinam kahdu kreetnu, mannigu un goh-
digu studenti par fohlmeisteru pee wiinna diw-
dehleem ismekleht. Bet turklaht tanni grab-
mata bija peesihmehts, ka tam par wiffahm
leetahm newajaga buht nekahdam tahdam Dee-
wabihjigam, kam arween Bihbele un Kristus
mutte. Professors wiinam us to atrakstija
ta: Zuhfu wehleschanahs nespehju peepildih:
So no wisseem teem studenteem, kas naw Dee-
wabihjigi, naw arri kreetns, mannigs un
gohdigis jauneklis; bet wiffi tee, kas pateesi
irr kreetni, mannigi un gohdigi, irr arri tur-
klaht Deewabihjigi. C. D.—g.

• Wakkara dseefma mehnes
spihdumâ.

(„Der Mond ist aufgegangen,“ no M. Claudius. † 1815.)

Meld. Nu duffehs wiffas lectas.

Jau mehnesi warr manniht,
Sahl selta-swaigsnes ganniht
Pee debbes silluma.
No mescheem kluffums zekahs,
Un balta migla wekkahs
Pa plowahm jouka brihnumâ.

Alk pasauls zil kluffa,
Un sawa krehklas-duffa
Tik jauka mihtiga!
Ka dseefra lambarite,
Kur behdas dwehjelite
Warr aismirsi salda meedfina.

Ko mehnes gan tur strahda?
Kaug', pussiti wren rabda,
Un tomehr appolsch arr'.
La irr ar daschahm leetahm,
Ko aplam smeeklus schteetam,
Kad azzim redseht tahs ne warr.

Alk lepni laudis effam,
Kaut grehku nastu nessim,
Un mas ko saprohtam.
Mehs meklejam tik preekus,
Un zeenijam dauds neekus,
Un ta no Deewa nomaldam.

Deews! dohd mums atrast laimi
Un uowald' towu sailmi
No seammes neezibas!
Lai effam wrenteesigi,
Ka bebrni poderigi
Zew zeenijam eesich lihgsniibas.

Un beidsiht ak, bes behdahm
No pasaul's grehku pehdahm
Dohd swehti noschirtees;
Un kad muhs aizinaji,
Zad debbesi atklahji,
Zu muhsu Kungs un muhsu Deews!

Nu brabli, Jesus wahrda
Lai wakkara tik gabrda
Ar Deewu eemeegam.
Alk schehligs Deews, ne sohdi,
Mums meera gulleht dohbi, —
Zr muhsu slimmam kaiminam!

— y —

Teefas sluddinaschana.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu
pee ta nomitruscha Wilkajes sailmeeka Wezz-Robau
Mikkela Grünberg, por kurra mantu konkursu spreesta,
tohy usajinoti, pee saudeschanas sawas teefas lihds
5to Zuhl s. g. pee Jaun-Mohlas pagasta teefas peeteik-
tees un sagaidiht, ko teefa pehz likkumeem spreedihs.
Jaun-Mohlas pagasta teefa, tai 30ta Mei 1852. 1

(L. S.) ††† Kahl Mittenberg, pag. wezz.
(Nr. 86.) Otto Grücke, teefas sribweris.

Bibw drikkelt.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffed: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.
No. 184.